

A SZERK.

ANGYAL SZÁLLT EL

Október van, Ferencváros, legfontosabb emlékezetpolitikai témánk ilyenkor 1956. Ferencváros a **legkeményebb kerületek** egyike volt anno, a másik, ugye, az Üllői út páratlan oldala, és Csepel és Bel-Buda, Széna tér központtal. Ha a ferencvárosi 56-ról beszélünk, két névnek mindenképpen szóba kell jönnie: Bárány Jánosnak (Tompa utcai felkelőcsoport) és Angyal Istvánnak (Tűzoltó utcai felkelőcsoport). Én most Angyal Istvánról szeretnék szólni, nem először ezeken a hasábokon, **viszont utoljára**. Valamint cikk szól róla lapunk beltestében, amit az 1956-os budapesti felkelők történetének legelhivatottabb történet-sze, **Eörsi László** jegyez (4. oldal). **Eörsi László** apja, „a fater”, **Eörsi István** író – épp húsz éve halt meg, október 13-án, az engesztelés napján, emlékéből fakadjon áldás – Angyal **legjobb barátja** volt. Hogyan lehetett egy lipótvárosi skribler a magyarbánhegyesi (Békés megye) szatócs fiának legjobb barátja a csatások ötvenes éveiben? Angyal három évvel idősebb volt, **Eörsi** a holokausztot Pesten élte túl, Angyal Auschwitzban. Utóbinak végig kellett néznie nővére nyilvános akasztását a **szökési kísérlete** miatt; ha nincs akkor éppen német hippis (körletellenőrzés) a barakkban, Angyal István is részese lett volna a szökési kísérletnek, ő is ott lógott volna a nővére mellett. Miként **Eörsi** később megírta: élete megőrződött egy tizennégy évvel későbbi kötél számára.

Hazatérve Angyal kommunista lett, miként **Eörsi** is, **tipikus pályakép túlélőknek** a vészkorszak utáni időkben, ki így, ki úgy gazdálkodhatott, garázdálkodhatott ezzel. Angyal csak rövid ideig és tamáskodva, **Eörsi** 53-ig rendületlenül fogadta el a dogmát, Nagy Imre fellépése után lett rendületlen ellenzéki, haláláig. Utána már a reformkurzus határozta meg őket, Angyal **ferencvárosi lakásán** kátrányos rumokkal lekísért ultipartikon – harmadiknak beáll: Gáli József író és színpadi szerző – támogatták a nagyimrizmust, egészen addig, míg Angyal '56 nyarán, az ismét olvadó reformkurzus fuvallata idején azt nem mondta, hogy „itt forradalom lesz”.

Koros ember vagyok, egyesek szerint kivénhedt, mindenesetre egyszer számolgattam Angyal 1958. december

elsejei kivégzése kapcsán, **mondtam is Eörsinek** – a leganyagelvébb embernek, akit valaha ismertem –, kilenc hónappal későbbi, nyárvégi születésemet felemlgetve, hogy „figyelj, Pista, én találkoztam Angyallal a bardóban, ott is kurva jó arc volt”. A bardo, ugye, a halál után negyvenkilenc napig tartó köztes lét a tibeti buddhisták szerint, amikor **a lélek még ott van**, és a már megfogant, de még meg nem született gyermekek lelke is ott tanyázik. Ez a marxista eszmei gyökereit soha le nem vetkezett mélymaterialista magyar író, **Eörsi Istvánt úgy meghökkentette**, láthatóan úgy, olyan sebességgel pörgette gondolkodásának imamalmait, hogy belefájdulhattott a feje.

**támogatták a
nagyimrizmust,
egészen addig, míg
Angyal '56 nyarán,
az ismét olvadó
reformkurzus fuvallata
idején azt nem
mondta, hogy „itt
forradalom lesz”**

Szó volt róla, hogy halálának 20. évfordulóján **Eörsi István** posztumusz Budapest díszpolgára lesz, de nem lett, nem lehetett valamilyen bürokratikus akadály miatt. Megjelenik viszont **Eörsi** börtönkönyve új kiadásban, úgy írta meg anno, sietve, hogy Kádárnak még lehetősége legyen **elolvasni és szenedni** tőle, meg is jelent a nyolcvanas évek második felében, szamizdatban. Eljutott Kádár elvtárs íróasztalához, hogy aztán a vén ganef elolvasta-e vagy sem, arról nincs adat. Kőkemény könyv a **magyar börtönviszonyokról**, Vácról, Márianoszt-ráról – utóbbi GPS-kordinátáit küldte el a nagyileményű Kovács Zoltán nemzetközi kommunikátor Ilaria Saris olasz antifa (házánkban ő terrosítának számít már) EP-képviselőnek, amikor a magyar hatóságok a mentelmi joga felfüggesztését kérelmezték, és én remélem, úgy járnak ezzel is, Kovács&the Gang, mint

Magyar Péter mentelmi jogával. **Bután megfejelik a falat.**

A Trafóban új projekt *Az erőszak vége* sorozat (lásd: címlap és 22. oldal), én a Buharov testvérek *Krizistenhit* c. performanszát láttam – szoros baráti érintettség miatt nem recenzálok; *jóvót* –, viszont remélem, a prágai illetőségű ukranológus író, Vonnák Diána szép szövegét majd **olvasni is tudom** nagy elérhetőségű platformon. A Soroksári úti Arzenálban (leánykori nevén: Lámpagyár, amely szüziiesen fedte eredeti szakmáját, a fegyver- és gépgyártást) a Hiedelem nevű formáció lépett fel zárszónak: két világhírű pesti zenész, Csihar Attila énekes, a norvég fekete metál oszlopa és Pándi Balázs dobos, Jim Jarmusch, a japán Merzbow és a magyar Beton.Hofi zenésztársa, **improvizatív szertartást** celebrálva. Számomra egyébként/sajnos nem úgy tűnik, mintha vége lenne az erőszaknak, inkább kezdődő elejét látom. Mindenesetre így, *Rocktóber* hajnalán mindenkinek, **kicsinek, nagynak javaslom** az egyik legjelentősebb amerikai író, Thomas Pynchon regénye által inspirált Paul Thomas Anderson-filmet, az *Egyik csata a másik után* címűt, ami olyan, mint egy Sixty Years After, a hatvanas évek, a Weathermen és más balos forradalmi erők mozgolódása után elképzelt **korunkbeli forradalom** – még minden terroristafilmek ősanija, Gillo Pontecorvo *Az algéri csata* c. mozgóképe is megidéződik – hatvan évvel később. Ami Trump Amerikájával új keretézést kap. Aztán csendesüljünk el egy percre. Gondoljunk Angyalra. Ha egy társalgásban hirtelen csend áll be, szokás azt mondani, hogy **angyal szállt el**. Egy másik bölcsesség szerint ilyenkor azt mondják: rendőr született.

Vágyolgyi B. Andor